

## מינהל וכלכלה ב'

### הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים:

|                        |     |        |
|------------------------|-----|--------|
| פרק ראשון: תורת הארגון | 50  | נקודות |
| פרק שני: מבוא לכלכלה   | 50  | נקודות |
| סה"כ                   | 100 | נקודות |

ג. חומר עזר מותר לשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות:

- ענה על מספר השאלות הנדרש בשאלון. המעריך יקרא ויעריך את מספר התשובות הנדרש בלבד לפי סדר כתיבתן במחברתך, ולא יתייחס לתשובות נוספות.
- הקפד לציין במחברת הבחינה את מספר השאלה ואת מספר הסעיף שעליהם אתה משיב.

בשאלון זה 5 עמודים.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר, אך מכוונות הן לנבחנות והן לנבחנים.

בהצלחה!

## השאלות

### פרק ראשון: תורת הארגון (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 1–8 (לכל שאלה – 10 נקודות).

#### שאלה 1

מפעל "אדם וחווה", העוסק בייצור חולצות, מעסיק עובדים במחלקות השונות: גזירה, תפירה, גיהוץ ואריזה. נוסף על כך, קיימות במפעל מחלקות של תכנון ומשאבי אנוש.

חלוקת העבודה במפעל מבוצעת כך: תחילה נגזרות החולצות במחלקת הגזירה. לאחר מכן נתפרות החולצות במחלקת התפירה, משם הן מועברות לגיהוץ, ולבסוף הן נארזות במחלקת האריזה.

(6 נק') א. הסבר מהי **יחידת קו** בארגון. ציין **שתי** יחידות קו המצוינות בקטע.

(4 נק') ב. הסבר מהי **חלוקת עבודה** בארגון. הסבר על-פי איזה **בסיס** מבוצעת חלוקת העבודה במפעל "אדם וחווה".

#### שאלה 2

המבנה הארגוני מתאר מערך מורכב ומוגדר של תפקידים ואת קשרי הגומלין ביניהם.

(4 נק') א. ציין **שניים** מהמרכיבים הבסיסיים של מבנה ארגוני על-פי מינצברג, והסבר **אחד** מהם.

(6 נק') ב. לפניך טבלה להשוואה בין ארגון בעל מבנה פירמידלי שטוח ובין ארגון בעל מבנה פירמידלי תלול, על-פי כמה מאפיינים. העתק את הטבלה למחברתך, והשלם אותה.

| מאפיין                         | ארגון בעל מבנה פירמידלי שטוח | ארגון בעל מבנה פירמידלי תלול |
|--------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| (דוגמה) מהירות התקשורת         | מהירה                        | איטית, עוברת בין כמה רמות    |
| טווח השליטה                    |                              |                              |
| מספר הדרגים                    |                              |                              |
| מספר העובדים הכפופים למנהל אחד |                              |                              |

### שאלה 3

השימוש במיקור חוץ צבר תאוצה בסוף המאה ה-20, עם הפיכתו של העולם לכפר גלובלי.

- (2 נק') א. הסבר מהו **מיקור חוץ** (outsourcing) .  
(8 נק') ב. ציין **שני** יתרונות ו**שני** חסרונות שיש למיקור חוץ.

### שאלה 4

על מנת לממש ביעילות את מטרות הארגון, נדרשת חלוקת עבודה בין העובדים למנהלים.

- (5 נק') א. הסבר מהו **טווח שליטה ופיקוח**, וציין **שני** גורמים המשפיעים על טווח השליטה והפיקוח בארגון.  
(5 נק') ב. הסבר מהו טווח שליטה **צר**, ומהו טווח שליטה **רחב**.

### שאלה 5

לתקשורת בארגון יש השפעה רבה על התהליכים המתרחשים בו.

- (5 נק') א. הסבר מהי **תקשורת ישירה**, והבא דוגמה **אחת** לסוג תקשורת זה.  
(5 נק') ב. הסבר מהי **תקשורת עקיפה**, והבא דוגמה **אחת** לסוג תקשורת זה.

### שאלה 6

ארגונים נבדלים מיחידות חברתיות אחרות בכך שיש להם מבנה פורמלי.

- (2 נק') א. הסבר מהו **מבנה פורמלי** של ארגון.  
(8 נק') ב. ציין **שלושה** עקרונות מרכזיים של מבנה ארגוני פורמלי, והסבר **אחד** מהם.

### שאלה 7

בעידן המודרני ארגונים רבים נוהגים לבצע פעולות באמצעות רשת וירטואלית.

- (6 נק') א. הסבר מהו **אינטרנט** ומהו **אינטרנט**.  
(4 נק') ב. הסבר את חשיבות ה**אינטראנט** לעבודת הארגון.

## שאלה 8

ככל שארגון מורכב יותר, כך יש לשכלל את ערוצי התקשורת שבו.

- (5 נק') א. הסבר מהו **ערוץ תקשורת אלכסוני**. ציין את **שני** כיווניו.  
(5 נק') ב. הסבר את חשיבותה של **תקשורת אופקית** לעבודת הארגון.

## פרק שני: מבוא לכלכלה (50 נקודות)

ענה על חמש מבין השאלות 9–16 (לכל שאלה – 10 נקודות).

## שאלה 9

כאשר מחליטים במשק לייצר מוצר, יש להתחשב בעלות האלטרנטיבית שלו.

- (5 נק') א. הסבר מהי **תופעת המחסור**.  
(5 נק') ב. הסבר את המונח **עלות אלטרנטיבית**.

## שאלה 10

לכל מוצר יש גמישות ביקוש שונה.

- (5 נק') א. הסבר מהו **ביקוש גמיש**, והבא דוגמה **אחת** למוצר שיש לו ביקוש גמיש.  
(5 נק') ב. הסבר מהו **ביקוש קשיח**, והבא דוגמה **אחת** למוצר שיש לו ביקוש קשיח.

## שאלה 11

יש הטוענים שהמאבק על צדק חברתי גרם לאבטלה מחזורית.

- (5 נק') א. הסבר מהי **אבטלה מחזורית**.  
(5 נק') ב. הסבר כיצד משפיעה **האטה בפעילות הכלכלית** על מחירי המוצרים במשק.

## שאלה 12

הבנק המרכזי אחראי על המדיניות המוניטרית במשק.

- 5 נק' א. הסבר מהי **מדיניות מוניטרית**.  
5 נק' ב. ציין **שתי** פעילויות של **הבנק המרכזי** במסגרת המדיניות המוניטרית.

## שאלה 13

כסף הוא גורם חשוב בפעילות הכלכלית.

- 4 נק' א. ציין **שניים** מתפקידי הכסף במשק.  
6 נק' ב. הסבר מהי **שיטת הכיסוי המלא בזהב** (בסיס הזהב).

## שאלה 14

תנאי שוק המטבע העולמי משתנים ללא הרף.

- 5 נק' א. הסבר את המונח **שער חליפין**.  
5 נק' ב. הסבר את המונח **תיסוף המטבע**.

## שאלה 15

בשנים האחרונות קיימת בישראל מגמת ירידה באינפלציה.

- 5 נק' א. הסבר את המונח **אינפלציה**.  
5 נק' ב. הסבר כיצד מודדים את האינפלציה במשק.

## שאלה 16

לאחרונה מדברים על הפחתת שיעור מס ערך מוסף (המע"מ).

- 5 נק' א. הסבר מהו **מס ערך מוסף**.  
5 נק' ב. האם הפחתת שיעור המע"מ משפיעה על אי־השוויון בחלוקת ההכנסות במשק? נמק את תשובתך.

## בהצלחה!